

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Nyilttér petit sora 60 fillér.

A községi bíró.

Csongrád község ez idő szerinti bírája, Nagypál Imre, mint az köz-tudomású, állásáról le köszönt.

Sok jót lehetne mondani e nagy intelligenciájú és jóakarátú férfiról, valamint nem lehet tagadni azt sem, hogy a községnek a jelenlegi zilált háztartási viszonyaival szemben nem bírta érvényesíteni jó szándékú törekvéseit.

Nem akarunk igazságtalan bírálatot mondani felette, sőt elismerjük, hogy ő egyike a képviselő-testület legügybuzgóbb tagjainak, akinek tevékenységétől minden hasznos és nemes ügyben sok jó szolgálatot remélhet a közönség.

Azonban nem ő benne, hanem a jelenlegi nehéz háztartási viszonyokban rejtett annak oka, hogy miért nem bírta érvényesülni, s miért nem bírta jóindulatú törekvéseit megvalósítani.

Főtörekvése volt különösen az, hogy a község háztartásában a takarékoságot minden vonalon érvényesítse és a magas községi pótdadókat leszállítsa.

Ebből minden nemes törekvése mellett is csak annyit ért el — hogy épen azok és ott, ahol őt támogatni kellett volna — magára hagyták s így nem érhetett el sikert.

Ellenzéki vezér korában sokszor hangoztatott takarékosági elveit nem bírta megvalósítani, sem azokból az új jövedelem forrásokból nem igen tudott valamit felvenni, hogy legalább a kezdet nehézségein túl lehetett volna vinni azt az elvet: miszerint Csongrád község előljárósága van a népért, nem pedig az adófizető közönség van az előljáróságért. Pedig jó szándékból költenek — de előrelátás nélkül. Szomorú bizonyítéka ennek a nagyiskolai ablakok ügye, amely 50 frt helyett felemészthet 1000 koronát és rossz lesz az egész.

Pedig mi nagy reményeket fűztünk hozzá, ismervén tapintatos, higgadt természetét, reméltük, hogy szerencsés modora és igazságszeretete hozzá fog járulni ahhoz, hogy Csongrád község közügyeit az eddigi szenvedélyesség és idegesség helyett

higgadt modorban tárgyalhassuk.

Azt hittük, hogy az ő higgadtsága a szenvedélyességig elfogult vitalkozási, tanácskozási modort is tárgyilagossá fogja tenni, — azonban csalódtunk. Az események azt igazolták, hogy nem birt annyi erélylyel, mint igazságszeretettel, s bár belátta, hogy hol kellene érvényesíteni állásának súlyát, akaratát, azonban a tudás és igazságszeretet nem párosult benne elég erélylyel.

Hogy igazságszeretetét és éleselműségét nem lehet tagadni, azt már az a körülmény is igazolja, hogy önkényt lemondott hivataláról, belátván azt, hogy vagy el kell hanyagolni magángazdaságát — vagy hivatalos teendőit; de a kettőt együtt nem folytathatja.

Bizony nehéz is erre az állásra olyan embert kapni, aki tisztán a község ügyeinek szentelhesse magát, hogy vagyoniilag teljesen független legyen, — senkinek semmi irányban ne legyen lekötelezve, s anyagi megélhetését ne befolyásolja az a silány díjazás, amivel a község honorálja egész napi munkáját, idővesztését, mikor a saját magánügyeit teljesen el kell hanyagolnia.

Szerencsére Csongrád közügyei találhatnának ilyen polgárt Csejthey Lajos személyében. S hogy rátermett egyén, akit sem megfélemlítéssel, sem rábeszéléssel nem lehet levenni lábáról, azt megmutatta a Hegyiféle korszak viharai alatt, mikor az ő személyes bátorságának lehetett köszönni azt, hogy a jogrendet fel lehetett tartani.

Bezzeg akkor elismerték rátermettségét, sőt bevallották, hogy ha ő nem lett volna hajlandó elfoglalni az akkori kritikus időkben a bírói széket, úgy képtelenség lett volna a város ügyeit vezetni.

Csejthey Lajosban akkor elismerte mindenki, hogy van akaratereje, van képessége arra, hogy báb helyett erélyes feje legyen a város ügyvezetésének — amely ellen így nem fordulhatnak elő lépten-nyomon panaszok.

Köztudomású dolog volt ugyanis az ő bíráskodása idején, hogy ő volt az, aki legpontosabban betartotta és ellenőrizte a hivatalos órá-

kat, s bárki jött be a városházára, panaszszal vagy kérelemmel, az rögtön megtalálta a község első bíráját. Tehát a város feje mindig a helyén volt. Természetesen ott lehetett a közügyek szolgálatában — mert nem kellett magánügyei után nézni, ha megakart élni: holt mások bíráskodása alatt megtörtént bizony akárhányszor, hogy napokig, hetekig távol volt a főbíró, s ezt látva, tudva, a többi előljárótól sem lehetett rossz néven venni, ha ügyes-bajos felek helyett inkább szórakozást kerestek.

A közönség érdeke tehát azt kívánja, hogy olyan embert ültessünk a bírói székbe, aki ne legyen ott szárnalmas figura a tisztikar járszajáján vezettetve, hanem legyen éber öre a főjegyzővel együtt a közgazgatás ügymenetének.

* * *

Nagyon csodálnám, ha a 48-as párt, csupa ellenszenvből foglalna állást Csejthey ellen, holott épen nekik kellene leginkább támogatni jelöltségét, a fentebbi okon kívül különösen azért, mivel neki elve lévén a szigorú takarékoság, végre rá lehet térni a községi háztartás szigorú rendezésére, a tüzoltóság szervezésére, a pótdadók leszorítására. Elvégre is ez olyan dolog, hogy százezer ember közül bár alig egynek van rá érzéke, de ha egyszer ilyen ember kezébe kerül a községi háztartás ügye: akkor az a lehetetlennek látszó dolog is valóságra válhat, hogy a város háztartásának pénzügyi egyensúlya pár év alatt helyreállhatna.

Persze ezen nevetni fognak — amint nevelték Wekerlét még akkor is, mikor 1903-ban bejelentette a képviselőháznak, hogy nincs már az államháztartásban deficit, mert az hihetetlennek látszott a képviselőház tagjai előtt, — akik nem értettek a dologhoz. Ők valami boszorkányságnak, csodaszerű lehetetlen dolognak tartották azt, még ezelőtt 10 évvel, hogy legyen egy állam, vagy egy magyar város, amelynek háztartása deficit nélkül záródjék. A német városok ellenben már régóta megcsinálták ezt a csodát. Így pl. a kis Jolsva község

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes
— hasha jtószér —

94⁰/₀-os pótdóját egy erélyes községi bíró takarékosága szüntette meg — mert Csáky szalmája helyett takarékoskodni kezdett a község vagyonával, sőt beruházásokat, egy községi gyümölcsöst létesített, amely felvirágoztatta az egész vidéket. Hát Wekerle sem könyörgés által oszlatta el a deficitet, hanem szerencsés beruházásokkal és új jövedelmekkel (regále váltság), amelyeket ma már más városok mindenütt kihasználnak.

Lenne csak egy felvidéki városnak aranyszigete: 4—5 év alatt barack terméséből kifizetné összes adóit; lenne csak egy felvidéki városnak olyan birtoka, mint a bokrosi pusztá, olyan jövedelmező forrása, mint a tiszai halászat! Parlagon heverő tőkék helyett dús kincseket hoznának a városnak.

Csongrád községe is az előtt a kérdés előtt áll: hogy szigorú takarékosággal és új jövedelemforrásokkal — pl. gyümölcsstermelés fokozása, mert már a külföldi kereskedők figyelme ide fordult — rendbe hozhatná háztartását: vagy pedig nyomorog tovább a nagy közterhek alatt és Csáky szalmájának tekintik a közvagyonot.

Ha azt akarják tehát, hogy egy, mindenkivel szemben független, szigorú takarékosághoz szokott és teljesen a közügynek élő férfiú legyen a birói székbe ültetve: akkor Csejthey Lajos jelöltségét kell óhajtania mindenkinek.

— **A gazdasági mintaiskola.** A község elhatározta 1900. évben, hogy létesít egy ilyen iskolát, miután itt a földműveléssel foglalkozó nép gazdasági ismereteit fejleszteni kell s egy minta gazdasági iskola nagy hasznót hozna a gazdákra. Adott is a község 20 holdat, ennek évi 800 frt hasznóbéréről lemondott azzal, hogy felépíti az iskolát, gazdasági épületeket, istállót stb. s felszereli a minta gazdaságot: a kormány pedig ad egyszer s mindenkorra 1000 koronát, ad évente 1800 koronát tanítói fizetésre, lakbérre, s előadások tartására, örök időkre. Azonban míg a város a jövedelem 80%-át kapja, az iskola az övé: addig az állam semmit sem kap vissza — s mégis örök időre leköti magát, hogy az iskolai tanítás terhét viseli — holott a város csak egyszer épít s több költsége nincs — hanem jövedelmet hoz a befektetés. Ezeket tudva, tehát nagyon indokolt lenne, hogy a község vegye a kezébe ez ügyet, építse fel az iskolát s legalább volna jövedelme belőle a városnak, ha felszerelné a mintagazdaságot. A költségvetést nem terhelné egy fillérrel sem, mert az eddigi határozatok alapján már rég e célra kiutalványozott összeg mintegy 5400 koronát tesz ki a miniszteri ajánlékkal, s ebből a pénzből fel lehetne építeni az iskolát és gazdasági épületeket, egy szakértő mester terve szerint, s ott aztán szakszerűen látna a gazdaközönség, hogy milyennek kell lennie egy 20 holdas mintagazdaságnak. Mert ma nem jövedelmez annyit, amennyit kellene. Elismeri ezt az 1902. évről szerkesztett jelentés is, mikor ezt mondja: «Házilag kezelt köz-

ségi földek jövedelme: Az ismétlődő gazdasági iskola céljaira átengedett 1917⁰/₁₈₀₉ hold területű föld tiszta jövedelmének 80%-a a 46/1899. kgy. sz. határozat értelmében a községet illeti. Minthogy azonban a község ugyanezen határozat értelmében megengedte, hogy a gazdasági felszerelések fokozatosan a bruttó jövedelemből fedeztessenek, az utolsó években a község ebből jövedelmet nem élvezett. 1903. évre tehát nem irányozható elő jövedelem már csak azért sem, mert a felszerelések beszerzése és előállításá befolyásolja. Ezt mondja a városi tanács hivatalos jelentése — holott már régóta hozzá kellett volna fogni az épületek felállításához és a felszerelések beszerzéséhez, mert a pénz már rég ott hever e célra.

Színház.

A színházba járó közönség a múlt héten is igen élvezetes műsorban gyönyörködhetett, s jól esett látni, hogy a földművelő osztályból mind többen és többen keresik fel a színi előadásokat.

Jól teszik, tanulni, művelődni minden magyar hazafinak — hazafias kötelessége: mert nagyon szomorú dolog az, mikor azt látjuk, hogy vagyonos földművelő gazdák is elmaradtak a világtól, családjaik nevelésével mitsem törődnek — és mihelyt uri társaságba vagy a nagyvilágba kerülnek, folytonosan szegyenkeznük kell.

Ép azért nagyon is üdvös dolog volt az ifjúságtól, hogy télen műkedvelő előadásokat szoktak rendezni.

Kiváncsiak is vagyunk, hogy szerdán miképpen fognak összemérkőzni a hivatott színészekkel, mert f. hó 15-én, azaz szerdán a «Gyimesi vadvirág» című népszínműben Schönfeld Adolf, Győri Ferenc és Dreer István műkedvelők is felfognak lépni Revicky Etelka és Lomnicy Béla mellett. Mi előre is felhívjuk a közönség figyelmét erre az estére, s hogy műkedvelőinkkel nem fogunk szégyent vallani, azt biztosan tudjuk.

Remélhetőleg a közönség érdeklődni is fog a saját tagjai iránt.

Nagy örömmel láttuk eddig az egyházi férfiakat jó példával elől menni! Hazafias kötelességet teljesítenének ezzel a magyar nép iránt.

De beszéljünk az előadásokról.

Szombaton július 4-én előadták a «Modellt», Suppének bájos zenéjű művét, s a közönség nagy élvezettel hallgatta a szebbnél szebb dalokat, kuplékat, amelyekkel ez a kitűnő operette bővelkedik. Revicky Etel volt az est ünnepeltje, s a zajos sikert Coletta szerepében igazán megérdemelte. Körösy Valér is nagyon kedves volt Stella szerepében, s művészetével játszotta meg szerepét. Lomnicy (mint Stirió) és Szitay (rikkanos) szintén nagy hatást tudtak csinálni pompásan előadott szerepeikben.

Az előadás semmi kivánni valót nem hagyott fenn.

Vasárnap július 5-én «Felhő Klári» került színre, Rátkay László gyönyörű szép színműve, a címszerepben Revicky Etelkával. Dalait gyönyörűen énekelte el, játéka is erős drámai tehetségről tett bizonyosságot. Körösy Valért meg kell dicsérnünk magyaros, dallamos hanghordozásáért.

Lomnicy Béla (András) oly jól ábrázolta a természetes hűséggel megrajzolt magyar gazda alakját, hogy el sem mertük képzelni, hogy ilyen sokoldalúsága mellett lehet jól is alakítani annyi ellentétes, nehéz szerepet.

Szitay László (Istók) nagyon tetszett, s néhány szép dalát sűrű tapsokkal jutalmazta meg a hálás közönség. Szitay az efféle szerepeket, tanyai legényeket remélni tudja megjátszani. Ebben utánozhatlan.

Nagy Kálmán szintén jeles volt Csik Vendel szabó szerepében. Ezekben pedig ő a nagy mester.

Meg kell emlékeznünk Fekete Mihályról (a szintársulat új tagjáról), aki Tenger Ádámiban igen intelligens, igen jó színésznek mutatta magát.

Kedden július 7-én. Ez az este bemutatója volt Fekete (Schvarc) Mihálynak — a vendégnek — mint szerzőnek. «Az inas» című 1 felvonásos színművét ekkor mutatták be a közönségnek. Örülünk, hogy Csongrád város szülötte ilyen derék, nehéz feladatra vállalkozott. Szindarabot írni — már ez is dicséretes vállalkozás. A darab — kezdet a nehéz pályán — azt jelenti, hogy van írói tehetsége. Maga a darab — mint próba, első vállalkozás jön számba, s minden hiányai mellett is rendelkezik azzal, hogy az író tud banni a magyar nyelvvel és tud gondolkodni. A közönség megtapsolta az előadást is, a szerzőt is.

«A pillangó kisasszony» című énekes japáni drámáról csak annyit mondunk, hogy tetszett a közönségnek. «Melinda» előadásáról szólva meg kell emlékeznünk Körösy Valérról, aki Malvin szerepében mesteri alkotást mutatott be, s a közönséget egészen meghódította.

Szerdán július 8-án Ripp Van Winkle Planquette örökszép zenéjű művét adták elő színészeink. Lisbet szerepét Revicky Etelka személyesítette s a közönség tapsokkal, virágokkal, kihívásokkal jutalmazta művészi énekét és ügyes játékát. Ripp szerepével Kis Sándor küzdött meg. Molnár Eszti (Katharina) igen ügyes volt. Meg kell dicsérnünk a kedves Zoltán Etelkát és Zoltán Juliskát, akik csókolni valók voltak bájos szerepeikben.

Csütörtökön jul. 9-én Brankovits György került színre, Obernyik Károly remek tragédiája. A címszerepben Zoltán Gyula igazgató mutatta be magát, Zoltánné pedig Marát adta. Elég ha annyit jelzünk — hogy minden felvonás után 2—3-szor kitapsolták őket. A jelmezük, ruhák mutatják, hogy gazdagon el van látva kellekkel a derék igazgató. Közönséget ezzel az egy fellépéssel meghódította magának az igazgató. Zoltánné mint Mara nagyon tetszett a közönségnek és majd minden felvonás végén kitapsolták. Zsuffolt ház gyönyörködött a kitűnő előadásban.

A községi közgyűlésből.

A f. hó 7-én tartott rendkívüli közgyűlés legérdekesebb tárgya Urbán László és társai kérelme volt, kik munkáslakások építésére kérték a képviselő testületet. Ez ügyben Söhlya Gyula községi főjegyző a következő határozatot terjesztette elő, melyet egyhangúlag elfogadtak.

Térszűke miatt ennek érdemi részével csak a jövő számban foglalkozhatunk.

Csongrád község képviselőtestülete Urbán László és társai kérelméhez képest a bemutatott vázrajz szerint egyenként folyamodók részére 200 korona vételárért át enged, mely vételárt 1904. évi január 1-től 15 év alatt, évenként 13 korona 33 fillér kamatmentes részletekben lesz a községi pénztárba befizetendő. Vevők mindegyike köteles a vételárnak megfelelő kötvényt a községi pénztár javára kiállítani, amely kötvény, mint nem kamatozó letét lesz, a községi pénztárnál kezelendő.

Minthogy folyamodók az építkezéshez szükséges tőkével nem rendelkeznek, megengedi a községi képviselőtestület, hogy az építkezéshez megkívántató tőkét a Csongrádvárosi takarékpénztárból, annak 1903. február hó 13-án kelt átirata szerint felvehessék, s a részlettörlesztés kölcsön erejéig, mely azonban házhelyenként 800 koronánál túl nem terjedhet, elsőséget ad a képviselőtestület az említett pénztárnak a tekintetben, hogy a jelzálogi bekebelezést a község követelését megelőzőleg eszközöltethesse. Tudomására hozzák az építkező munkásoknak, hogy az épület-

fákat a csongrádi ker. gőzmalomtól beszerezhetik: mert a nevezett malom igazgatósága az épületnél 5%, 2/4-es 6%, 3/4 6%, 4/4 6% és colos lécnél 20%-os engedélyt helyez kilátásba. Kötelesek folyamodók a vármegyei építkezési szabályrendelet intézkedéseinek megfelelőleg teljesíteni az építkezést, különösen figyelemmel a tűzbiztonsági körülményekre a fedélzetet cserépből készíteni s e végből úgy a fedélzet, nemkülönben az alaphoz megkívántató téglanyagnak kedvezményes áron leendő kiállítás és helyszinre szállítása végett megbizva a képviselőtestület az előjáróságot, hogy e tekintetben magát Mátrai B. Lajos téglagyárossal tegye érintkezésbe.

Feljogosítja a képviselőtestület építkezési munkásokat, hogy az építkezéshez szükséges válygot az átengedett területen termelhessek, oly feltétellel, hogy az ekként képződött gödröt saját költségükön betemessék.

Utasítja a képviselőtestület a községi előjáróságot, hogy a telek kiválasztásánál különös figyelemmel legyen, hogy 5 családtagot meghaladó család részére egy külön telket, ennél kevesebb családtag esetében 2 családtag adjon egy telket, hogy így mennél több igényt elégíthessen ki.

Telekre folyamodók közül sem birnak igénynyel azok, kik már maguk vagy velük törvényes házasságban élő hitvesök vagy kiskorú gyermekeik háztelket telekkönyvi tulajdonnal birnak, valamint azok sem, kiknek 2 katasztrális holdnál nagyobb földbirtokuk van.

A kimutatott telken a birtoklástól számított 2 éven belül az ezen határozattal elfogadott és minden vevővel szemben kötelező szabvány szerint 5 tagú vagy ennél nagyobb tagú család 1 szoba, 1 konyha s kamarát, 5 tagnál kevesebb 1—1 család szintén egy közös nagyobb konyhát, 1—1 szobát, 1—1 kamrát tartozik részére építeni. Ki ezen határidő alatt a költségeket nem teljesíti, a telekre vonatkozó minden jogát elveszti s esetleg résztörlesztésének elvesztése mellett más jelentkezőnek fog kiadatni.

Építkezők kötelesek a vármegyében megállapított építkezési rendeletet megtartani. Az építkezési engedély megszerzéséért külön folyamodni.

Végül felkéri a képviselőtestület a vármegyei alispán urat, hogy amennyiben folyamodók tényleg oly szegénységben vannak, hogy ezen határozatban felsorolt kedvező feltételeket is nagy megerőltetéssel képesek teljesíteni, részükre a Nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi minis-teriumtól segélyösszeget kieszközölni kegyeskedjék.

Jelen határozat ellen 15 nap alatt a községi előjáróságnál benyújtandó felebezésnek van helye.

UJDONSÁGOK.

— **Primícia.** Gulyás József fiatal lelkész, városunk szülötte, ma d. e. 10 órakor tartja első miséjét a plébániai templomban.

— **Színházi hírek.** Zoltán Gyula szinigazgató minden alkalmat megragad arra, hogy a csongrádi szinpartoló közönségnek minél élvezetesebb estéték szerezzon. A mai előadásban *D. Nagy Miklós* a kolozsvári Nemzeti színház *rendes és állandó* tagját lépteti fel, s hogy ezt a szinlapon előzetesen nem jelezte, ma külön szini jelenté- sen értesíti s hívja fel Csongrád városa műértő közönségét s ajánlja kedves vendégét jóindulatú figyelmükbe. — Szombaton lesz Lomniczy Béla jutalomjátéka, mely alkalommal szinre kerül *A primadonna* énekes bohózat. Nem mulaszthatjuk el ez alkalomra különösen felhívni városunk műpartoló közönségének figyelmét. Mióta Zoltán társulata körünkben működik, nap- nap mellett a szinpadon láttuk Lomniczyt, fáradságot nem ismerő kitarással tárta elénk tehetségének szikráit, ragyogtatta

előttünk természetes jó ízű művészetét. Ezenkívül biztosított bennünket mint rendező is jó, kifogástalan előadásokról, ott volt mint színész és mint rendező folyton szemünk előtt, mi természetesebb tehát illő, hogy a közönség is megragadja a kedvező alkalmat és Lomniczyt jutalomjátéka alkalmával halmozza el szeretete és tisztelete jelével. Csongrád szinpartoló közönsége utcán, társaságban, családi körben folyton azokról a kellemes percekről, órákról beszél, melyet Lomniczy művésze- te idézett elő. Mutassuk meg, hogy jutalomjátéka alkalmával nyilvános tüntetés mellett adunk kifejezést elismerésünknek. Csongrád város és vidéke közönsége soha- sem zárkozott el a széptől és nemestől, hisszük, hogy ez alkalommal is kitesz ma- gáért.

— **Egyházi áthelyezések.** Már a multkorában megirtuk, hogy megyés Főpásztorunk Szabó István segédlelkész áthelyezte K.-Félegyházára, kinek helyére Mácsay Károly, Linka Ferenc pedig Palotásra helyeztetett, kinek utódja Csomor Sándor lett.

— **Pazar bőkezűség.** Míg a város rendőrei 19-en egy szobában szorongnak — addig érdemes megtekinteni az állami adóhivatal üres helyiségeit, amelyet a város előjárósága pazar bőkezűséggel évi 100 forintért ad bérebe, s hasonló helyiségekért a főszolgabíróságnak 350 frtért adott át. Hogy mikép történt mindez — azt ne bírálgassuk most: elég az hozzá, hogy míg a város némely hivatala ott szorong szűk odúban — addig 100 forintért az adóhivatal az eddigi 1 szoba és 2 kamara helyett kapott 2 nagy termet és 4 szobát, amelynek nem is használja a felét sem. Holott jó beosztással 3 szobával megelégedhetett volna az adóhivatal, amelyet úgy nyert volna, hogy az egyik teremből 2 szobát csinált volna — s nem kellene a városnak 50 forintért megfűteni a nagy termetet. Így felmaradt volna az adóhivataltól a városnak még 1 terem és 3 szoba, amihez hozzá véve a teljesen üresen álló földszinti termet és szobát, amelyben a Sima Ferkó elárverezett ingóságai őriztetnek: elérték volna a földszinten a főszolgabíróságnak is mind a 6 szobája, és az egyik teremből lent is csinálhattott volna egy nagy hivatalszobát és nagy előszobát. De hát a község építkezéseihez, bérléteihez, megrendeléseikhez az illető előadón kívül nem szól hozzá senki: nem törődik velök senki! S aztán később panaszkodnak, hogy elhibázott dologgal állanak szemben. Ez nem a tanács hibája — de a közgyűlésé. Tessék szervezni előkészítő és pénzügyi bizottságot, amelyek minden kérdés megvitassanak és aztán nem lesznek ily rosszul sikerült bérlétek. Réti Ferenc képviselő régóta sürgeti ezeket a dolgokat, s most úgy tudjuk, hogy azokra nézve el is készítette javaslatait.

— **Agyonrugta a ló.** Szlapák János 68 éves gazdálkodót lova oly szerencsétlenül rugta meg, hogy f. hó 5-én belehalt.

— **A nagykiskola ablakai.** Lapunk egy másik tudósítója a következőket írja erről a dologról. Az egész város erről a dologról beszél, tehát megnéztem én is a nagykiskola udvarán álló 30 drb ócska ablak- rámákat. De aztán legalább jó lenne! De 9 collal magasabbak és 5 collal szélesebbek az ablakfélfák a jelenlegiekénél, amelyeknek felét tavaly megújították a fronton. Most az ablakok egy része ilyen, a másik része olyan lenne. A falak bontása is sokba kerülne, sőt megengedhetlen is volna, miután az ablakokat körül szegélyező oszlopdíszítéseket is el kellene távolítani a falról, mert szélesebbek a most vásárolt ócska ablakfélfák az épületen arra szánt helynél. Minderre nincs szükség. A baj oka onnét keletkezett, hogy 1860. év óta egyetlen egyszer sem lettek az ablakok befestve, holott jó gazda minden 5—6 évben befesteti az utcai ablakait. A nyári szünidő alatt a szolgál is befesthetné az ablakokat, ajtókat 15—20 frtért, azt a 6—7 ablakot pedig, amelynek kül-

sején itt-ott hiba van: pár forintért ki- lehetne javítani — s felesleges lenne 20—25 forint asztalos és 20 forint mázoló munka helyett 1000 koronás költségbe vinni a várost. De hát így van az, ahol nincs gazda!

— **A rendőrbiztosi állás.** A pályázatok 15-én járnak le erre az állásra. Úgy tudjuk, hogy a feltételek között természetbeni lakás is bennefoglaltatik, ami azonban újra néhány száz forint költséget okozna a városnak, amennyiben a város már tűzoltói szerek részére átalakította a lakás egy részét. Különben is Réti Ferenc indítványára azzal a tervvel foglalkozik a képviselő testület, hogy ezt a nagy épülettestet idővel fináncaktanyának átalakítja, ha az előfogatóság ügyét megoldja s 900 korona évi bért kapna akkor érte. A pályázók a természetbeni lakásról le is mondtak tényleg, mert a jelenlegi rendőrbiztos sem kapott természetbeni lakást; de azért jó lenne ezt a kérdést a választás előtt tisztába hozni. A rendőrbiztos választás különben f. hó 23-án tartatik meg a bíróválasztás alkalmával.

— **Ablakok vásárlása.** Még 1860-ban 100.000 frank kölcsönt vett fel Csongrád város a belga banktól s fizette ezt egész 1883. évig pótdóiban, míg letörlesztette. A nagy summa pénzen építette fel remek szép, nagy iskoláját, amelynek ablakait azóta az eső verte s rongálta, miután elfeledkeztek arról, hogy minden 5—6 évben be kellett volna mázolni, hogy az idő rombolásai ellen védve legyen. A község elhatározta, hogy most új ablakokkal felcseréli, s Szegedről sikerült potom 79 koronáért megvásárolni mintegy 30 drb ablakot egy lerombolt ház elkotyavetyélt anyagából. Az ablakok meg is érkeztek tegnapelőtt a hajón: de nem használhatók erre a célra, amennyiben méretei egészen elütők a jelenlegi ablakok méreteitől, s többbe kerülne a falak bontása, mint amit megtakaríthatnának az új ablakok beszerzésénél. Különben is egészen új ablakokra, új ajtókra nincs is szükség, mert csupán 6—7 ablak külső része hibás, a többinek fája egészen jó, s eltart- hat még 20 évig is — csak legyen gondosan bemázolva olajos festékkel, hogy ne rothadjon el a faanyag. Az olcsón megvásárolt ablakokat pedig jó lesz elraktározni — mert alkalomlag az ismétlődő gazdasági és a tanyai iskolák építésénél szükség lesz rájuk. Az ablakok rendkívül nagyok, tehát épen iskolai épületekhez valók, s az ára pedig csakugyan olcsó volt, tehát nem volt helytelen dolog, hogy megvették.

— **Tűz.** F. hó 6-án Gyergyádes István tanyája, 9-én éjjeli 11 órakor pedig Keller Ferenc pacsirta-utcai szappanfőzdeje égett le, Ezelőtt egy héttel biztosította. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Utolsó levél.** A szentesi rkapitányi hivatal egy szerelmes utolsó levelét küldte által a csongrádi rendőrségnek, nyomozás végett. A levél aláírója K. Pista. Hogy ki légyen az illető és merre van a hazája, azt még eddig megállapítani nem lehetett. A boldogtalan szerelmes ékes rigmusokban búcsúzik a hűtelentől s sejtetni engedi, hogy miután két követ kötött biztosítékul lábaira, a Tisza medrébe temeti keserűen csalódott szívét. Nehéz az élet neki, de könnyű a halál. Végzavában egy picinyke rozmaringszállért esedez a csalárhoz, hogy díszítse fel vele korán domborult sírját. Mivel pedig a boldogtalan sirja, legkevesebb becses éneke nem ismeretes, azért a rozmaringszál tovább is a hűtlen leány kertjében fog illatozni. Hej, hamis portéka is a leány! No meg minek is van szerelem a világon! Haj, haj!

— **Szitay László jutalomjátéka.** Kedden július 14-én Sitay László jutalomjátékául szinre kerül *Ingyenélők* kitérő énekes népszimű, mely alkalommal Balog Józsa a helybeli első zenekar cimbalmosa által szerzett dalok is lesznek előadva. A dalok következők: «Szilaj szellő hordja a fák levelét» szövegét írta Zoltán Gyula, «Az alvégen a felvégen» szövegét írta Csajághy Gyula, «Csongorádi bíró lánya» szövegét írta Csajághy Gyula, «Szöke mint a buza» szövegét írta Reingler Gizella, «Betyár vagyok kint lakok a pusztában» Csajághy Gyula. Sitay Lászlót a község jól ösmeri, nem rég igazgató volt s társulatának is megnyerte a község rokonszenvét mindenütt. Régi jó barátja lévén Zoltán,

hozzászereződött, s itt is egyik legkitünőbb tagja a társulatnak. Ajánljuk őt a közönség pártfogásába.

— **Színházi műsor.** Hétfőn szünet. Kedd: Sztay László jutalomjátékául *Ingenyélők* népszinmű. Szerda: *Gyimesi vadvirág* népszinmű, Schönfeld Adolf, Györy Ferenc és Dreer István urak felléptével. Csütörtök: *Monna Vanna* dráma, rendkívüli ujdonság D. Nagy Miklós a kolozsvári Nemzeti színház tagja fölléptével. Pénteken szünet. Szombaton: *A primadonna* énekes bohózat, Lomnics Béla jutalomjátéka. Vasárnap: *Diplomás kisasszonyok* énekes bohózat.

— **Az adóbehajtás.** A mult közgyűlésen azt indítványozta a főjegyző, hogy Csongrád község 3 állami végrehajtó kirendelését kérje a pénzügyigazgatóságtól. Most azonban úgy áll a dolog, hogy a községi végrehajtók egy előterjesztést nyújtottak be, amelynek értelmében ők arra kötelezik magukat, hogy 90 nap alatt behajtják ők is a mult évekről hátralevő 64.000 korona állami és 76.000 korona községi adókat — abban az esetben, ha őket az előjáróság tagjai, a sógor-koma stb. nem gátolják meg az eljárásban. A közönség érdekében feltétlenül szükséges lenne a kérelem teljesítése — s így feleslegessé válnék az állami adóvégrehajtók kirendelése. Ha Holló jegyző és Forgó Gergely bíró idejében a pénzügyigazgatóság megdicsérte a községi végrehajtókat, úgy most sem lesz szükséges őket mellőzni.

— **Műkedvelők fellépte.** Érdekes előadásra van kilátása a csongrádi színházba járó közönségnek. Szerdán fellépnek Schönfeld Adolf, Györy Ferenc és Dreer István urak a *Gyimesi vadvirágban*. Közönségünk eléggé ismeri a fenti műkedvelőket, akik több ízben adták fényes bizonyosságát tehetségüknek, most a mikor professzionalt színészekkel veszik fel a harcot, megvagyunk róla győződve, hogy itt is megállják helyüket. Tekintve, hogy fenti urak az igazgató iránti szivességéből működnek közre, méltányos lenne a közönségtől, hogy műkedvelőink szivességét tömeges megjelenésével hatványozza.

— **Tárcánk folytatása** mai számunkból helyszüke miatt kimaradt.

— **A debreceni szőlő- és bortermező szövetkezet** jelentéséről közöljük a következőket: A szövetkezet 47.628 kg. szőlőt értékesített. Mustot szűrt 6227.69 hektolitert. Törkölye lett 1552.33 mm., miből eladott 1252.33 mm.-át. Szőlővesszőt eliszkolázott 483.250 darabot. Eladott gyökereket és simát 114.800-at. Karót vásárolt 120.000 darabot. Palackozás alatt levő borait felküldte a pozsonyi kiállításra, ahol a szövetkezet aranyérmert nyert. Palackbort eladott üzletében 59.652 üvegben 558.15 hektolitert. Az 1902. év tiszta eredménye 73.325 korona 89 fillér.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

ELADÓ a Csongrád és Sentes között lévő tiszahid építésnél 1300 köbméter épületfa, 1400 padlódeszka és 3 kis épület, mely téglá és deszkából készült.

Ne vegyen senki
HANGSZERT,
mig
Reményi Mihály
mű-hangszerész
legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik
Budapestről
Király-utca 44 l. sz.

Rum, Cognac, Silverium,
likörök, likörkrémek stb, az általam készített vegytiszta esszenciák és kompozitókkal házilag 1/8 sőt 1/4 részben **olcsóbban** állíthatók elő, mint készszen vett árúk.
Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.
Baros Gábor
Budapest VII, Dohány-utca 1 sz. Esszenciák és kompozitók gyára.

Jorgó János órás: gyári raktár: Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított órát kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékből:
7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapacóra nickeltokban 36 órai járással frt 2.30
8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr. > 1.—
7858 sz. ezüst remontoir dupla fedelű > 5.—
8989 sz. ingaóra ütőművel, 2 sulyal 130 cm. magas > 11.50
7939 sz. jó ébresztő óra > 1.20
Sziveskedjék nevére és házszámomra 75/B pontosan figyelni.

Nincs többé tyúkszem!
Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és **biztosan ható**
Denzinger-féle „Viktória” tyúkszem kenőccsel
mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyúkszemet is eltávolítja.
Egy tégely ára 1 korona 30 fillér. 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:
Denzinger Ádám,
Ujvidék Duna-utca 17. szám.

Schottola Ernő

a gumigyártás
meghonosítója.

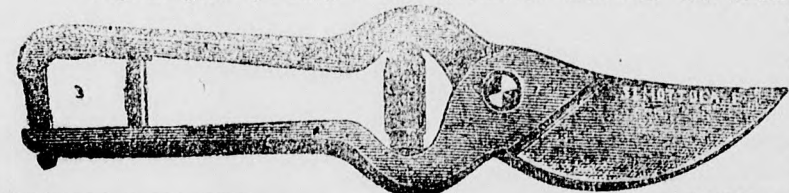
Budapest, Andrassy-ut 2.

A szőlőbeni tavaszi munkálatoknál legfontosabb két eszköz, u. m. szőlőmetsző ollók és ojtókések egmegbizhatóbb bevásárlási forrása.

Szőlőmetsző ollók kaphatók egészen üntött acélból **jótállás mellett.**

Szőlőojtókések legfinomabb solingeni gyártmány, **drezdai modell** szerint, **jótállással.**

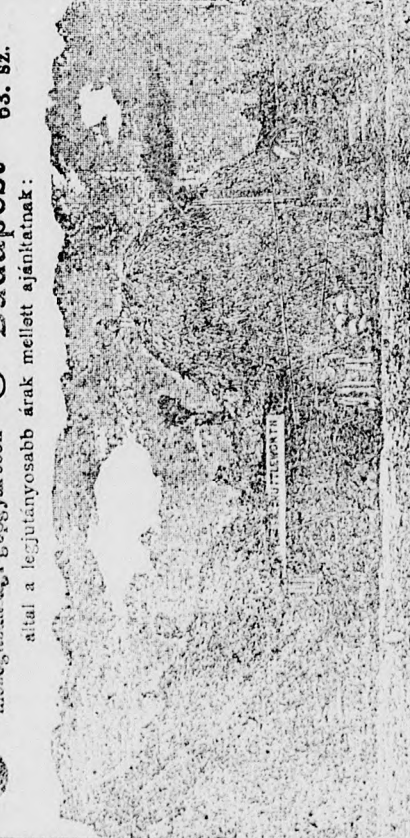
«Duplex» gumi ojtószalag a legmegbizhatóbb kötözőszer fás- és zöldhajtáshoz, gyári árban.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik meg.

Clayton & Shuttleworth
mész-gyártási géppárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

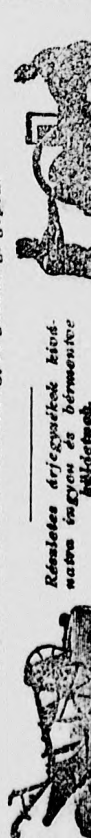

Locomobill és gőzcséplőgép-készletek
2 1/2 egész 12 lóerőig, számkézelt, szilárd, karkapcsolók, kasszák, szíjvezérlők, szénnyújtók, boronák

Columbia-Dill
legjobb sarvetőgépek, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, 616-malinc, egyetemes acél-cékek.

3- és 3-vasú elék és minden egyéb gazdasági gépek.

Rémletes árjegyzékét kint-narva ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.